

Presentació

Poden els mitjans fer circular qualsevol imatge per l'espai públic sota la invocació de la llibertat d'expressió? No hi ha imatges potencialment ofensives que caldria regular o evitar o, fins i tot, prohibir? On s'han de situar els límits de la llibertat d'expressió en el camp específic de la difusió de les imatges? L'estatut de les imatges d'interès públic, sobretot les relatives a les religions, a les cultures o a les activitats dels polítics, és una de les qüestions més controvertides i complexes en el món de la comunicació global.

La polèmica sobre la difusió des de Dinamarca de les vinyetes de Mahoma continua generant debat i preocupació. D'altra banda, als àmbits locals, la televisió i Internet exploten a fons la sàtira política. *Quaderns del CAC* ha volgut plantejar obertament la difícil relació entre "imatge i dret a la burla", manllevant la felicitat expressió del filòsof del dret Ronald Dworkin. L'opció d'aquest monogràfic s'ha centrat en els dos àmbits mencionats: l'anàlisi i la reflexió sobre la crisi de les caricatures de Mahoma al cap de dos anys, i una cartografia parcial de la burla política televisiva en contextos bàsicament europeus.

Victòria Camps obre el monogràfic amb l'article "Ofensa i llibertat d'expressió" i situa la problemàtica en el quadre d'una ètica de la responsabilitat. El primer bloc del monogràfic el constitueixen quatre articles entorn dels efectes de les imatges de Mahoma: Daniel Gamper Sachse recupera els orígens de la polèmica ("La llibertat d'expressió en la societat tolerant: el cas de les vinyetes de Mahoma"); Alain Blomart en ressegueix l'efecte a Europa i la Mediterrània ("La crisi de les caricatures de Mahoma a la Unió Europea i a la Mediterrània: contextos, reaccions i mitjans"); José María Perceval n'aporta la visió inversa ("Entre l'humor i el furor: sàtira i visió d'Occident en els mitjans de comunicació del món arabomusulmà"); i Mustafa Hussain en dissectiona el debat a Dinamarca ("La controvèrsia de les vinyetes de Mahoma i els mitjans de comunicació a Dinamarca"). El segon bloc és dedicat a l'anàlisi de la burla política a la televisió, i inclou els estudis de cas de Jordi Balló ("La ficció de la màscara: el cas de *Polònia* a Catalunya"), de José Luis Valhondo ("Infosàtira i democratització de l'espai televisiu: el cas espanyol"), de Rosend Domènech ("La sàtira política a Itàlia: un gènere televisiu d'èxit"), de Gemma Casadevall ("La sàtira política a Alemanya: del *Kabarett* dels anys trenta al Comedy TV") i de Vicent Partal ("*West Wing* o *Left Wing*? La pedagogia de la política en la magistral sèrie dels EUA"). Laura Díez Bueso tanca el monogràfic amb un estudi jurídic general ("La llibertat d'expressió i els seus límits"). Com a complement, cal destacar la selecció de webs relacionats amb el monogràfic a la subsecció "Revista de webs".

Finalment, la secció "Observatori" inclou tres col·laboracions de gran interès: Fiona Macmillan argumenta "La relació disfuncional entre els drets d'autor i la diversitat cultural"; Carlos Scolari, Héctor Navarro, Hugo Pardo i Josep Lluís Micó resumeixen l'estudi "Nous perfils professionals i polivalència del periodista a Catalunya", i Mònika Jiménez proposa "Teleprogramant consumidors en miniatura: publicitat per a infants que parla el llenguatge dels adults".

Josep Gifreu
Director